

Velja po pošti:
za celo leto naprej... 8 60—
za en mesec... 5 50—
za inozemstvo... 70—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... 8 50—
za en mesec... 5 50—
V spravi prejetih mesečno... 4 50—
Sobotna izdaja:
za celo leto... 10 10—
za inozemstvo... 15—

SLOVENE C

Inserati:
Enostolpna pettirvratna (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 50 v
za dva- in večkrat... 45 v
pri večjih naročitih primerih popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettirvratna K 1.
Izhaja vsak dan izvenredno po nedeljem in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511, bosn.-herz. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 50.

Boj nasilju in krivicl.

Danes se sestanejo zastopniki naših ljudskih organizacij k seji vodstva V. L. S. Važne stvari bodo morali sklepati o organizaciji ljudskih mas, o ljudskem zastopstvu, toda eno najvažnejših vprašanj bo, zavzeti stališče za pravice naših somišljenikov, da se organizirajo po svojem prepričanju, za pravice, ki jim jih krati terorizem socialističnega delavstva po nekaterih krajih, v zadnjem času posebno na Jesenicah.

Naša stranka kot zastopnica produktivnih stanov, kmeta in delavca, je vodila najodločnejši boj proti izkoriščanju ljudstva in njegove bede po kapitalizmu. Danes pa mora stranka nastopiti proti prepotenci nekaterih socialističnih organizacij, glede katerih postopanja socialistično vodstvo v Ljubljani odklanja vsako odgovornost.

Vse naše ljudstvo, naš kmet in delavec, sta poklicana, da nastopita proti terorizmu socialističnih sodrugov, ki hočejo krščansko misleče delavstvo pripraviti ob kruh, njihove družine pognati v bedo in lakoto zato, ker so zvesti svojemu krščanskemu prepričanju.

Danes zbrani zastopniki naših ljudskih organizacij bodo imeli nalogo, da o tem terorističnem početju ne izrečejo le svojega mnenja, marveč da tudi sklepajo o tem, kako braniti človeške in državljanske pravice krščanskega delavstva. Prvi početki socialistične diktature so tu. Ničče drugi nima več dolžnosti nastopiti za uveljavljanje krščanske demokracije, strpnosti in svobode, kot na krščansko socialnem temelju sloneča organizacija našega kmečkega in delavskega stanu. Zastopniki ljudskih organizacij, ki zborujete danes, zavedajte se resnosti položaja in sklepajte tako, kakor to zahteva krščanska pravičnost in ljubezen.

Boj nasilju in krivicl

Naše jeseniško delavstvo pa pozivjamo, naj v tem kritičnem trenutku ostane mirno! Mir in trezen preudarek je najboljši predpogoj za srečen uspeh. Zaupajte v ljudsko stranko in v maso organiziranega krščanskega kmeta in delavca!

Nov slučaj socialističnega terorja na Jesenicah.

Jesenice, 19. feb. Nocoj ob četrtn na 11 so socialno demokratsko organizirani sodrugji zopet vrgli iz tovarne krščansko socialnega delavca. In sicer je bil danes žrtev njihovega terorizma Peter Rozman. Hoteli so ga vreči iz tovarne že sinoči, češ da je zoper njih, ki so socialni demokrati. Rozman pa je odgovoril, da on ni zoper nje, marveč zoper njihov terorizem. Nato so ga pustili. Ko je Rozman nocoj zopet prišel na delo, je pripeljal za njim predsednik socialistične organizacije Gabrijel, svoje ljudi, ki so Rozmana obkolili. Neki Milnerič je pristopil k Rozmanu ter mu dejal: »Prijetelj, pojdi iz tovarne!« Rozman je vprašal: »Kaj hočeš?« Namesto odgovora so začeli klicati: »Ven! Ven!« Rozman zakliče: »Počaka! te malo, da vzamem papir in da ugotovim, kdo izmed mojih tovarišev in sodelavcev je za to, da grem.« Toda socialisti niso dopustili, da bi tovariši Rozmanovi prišli do besede, marveč so zopet začeli klicati: »Ven! Ven!« Sili se je Rozman udal ter odšel. Med navzočimi nasilniki so se nahajali sledeči socialisti: neki Frisnig, Jereb in Ibovnik. Glavni hujšak pa je Vincenc Noč.

Pred zasedanjem državnega veča.

Sarajevo, 15. februarja.

Državno veče se bo končno vendar-le sestalo. Uradna poročila iz Beograda zagotavljajo, da se bodo seje začele prvega marca. Vedeti pa moramo, da je treba premisliti še mnogo tehničnih težav, a razen tega posamezne stranke še vedno niso postavile svojih kandidatov. Ministrstvo za notranje stvari in ministrstvo za ustavotvorno skupščino nieta tako zelo forsirali

seziva državnega veča, ker sta si dr. Kramer in Sv. Pribičević prizadevala, da bi prišla v preurejeno kronska dvorana kraljevega konaka z močno kompaktno stranko, ki naj se danes osnuje v Sarajevu. Vendar se zdi, da bodo sarajevske konference vodje Jugoslovanske demokratske stranke morda razočarale. Hrvatska Zajednica se drži popolnoma rezervirano in prehaja čimdalje bolj na levo, a Djuro Džamonja nima danes v Hercegovini prav nikogar več za seboj, ker stoji ljudstvo do zadnjega za Didakom Buntičem. Od muslimanov je pristopila novi stranki skupina, ki se je oprijela srbske orientacije na čelu ji znani Šerif Arnautović, kojega pred javnostjo predstavlja Hamid Svrzo s svojim listom »Jednost.« Konservativni del muslimanov okoli »Vremena« in skupina ministra dr. Spahije in dr. Hrasnice, ki se protivi separatistični agitaciji med muslimani in gre za jugoslovansko orientacijo, se drži ob strani. Zdi se, da se bo konzervativni del muslimanske inteligence, katera edina ima v širokih narodnih masah zdravo oporo, približal Hrvatski Zajednici in z njo kooperiral.

Na splošno se more reči, da je Jugoslovanska stranka zbrala okoli sebe liberalne, v političnem oziru heterogene življe, ki ne bodo mogli dolgo časa ostati skupaj.

Kakšen vpliv bodo imele sarajevske konference na stranke v bivši kraljevini Srbiji, bi bilo težko pogoditi. Z gotovostjo pa se more reči, da se staroradikalna stranka s Protičem in Pašićem nikakor ne bo vtopila v novi stranki, marveč bo obdržala svojo individualnost, tembolj, ker ima danes najmočnejšo oporo v narodu in je uresničila ideal srbskega naroda. K večjemu more biti govora o kooperaciji ali začasnem bloku, kakor se je izrazil eden najodločnejših članov radikalne stranke.

Razen tega treba vedeti, da se radikalna stranka v Srbiji nikdar ne bo odrekla radikalcev v Sremu pod vodstvom dr. Žarka Miladinovića in radikalcev v Vojvodini pod Jašo Tomićem, da se z njimi v mišljenju glede narodnega edinstva ne strinja, a odrekla bi se jim tisto uro, čim bi vstopila v Jugoslovansko demokratsko stranko.

V kakšnih odnosih bo Jugoslovanska demokratska stranka z opozicionalnimi strankami v Srbiji, tudi to bi bilo težko povedati. Samo eno se more reči, da so opozicionalne skupine zelo oprezne in da morejo preko noči spremeniti položaj.

Spričo vsega tega se zdi, da je bil Svetozar Pribičević preveč optimističen, ko je nedavno v javnosti izjavil, da pojde v državno veče z močno večino. Danes ne more nihče vedeti, kako se bodo stranke v veču grupirale. Vsekakor je gotovo, da bo ideja narodnega edinstva in zgradba močne Jugoslavije zmagala nad separatističnimi tendencami z državnotpravno ideologijo in zgodovinskim federalizmom. Ravnotako bo doživel prežgodnji in nenaravni centralizem popoln fiasko.

Pred državno veče pride najprej državna ustava. Proporcionalni volilni pravici in pravici narodnega predstavnštva, da samo odločuje o miru in vojski, je večina zagotovljena. Priprave za konstituantno bodo dale državnemu veču največ dela. S konstituantno, ki bo predstavljala voljo naroda, se ne more dolgo odlašati. Državno veče se je organiziralo potem oktobra, ki je bil seveda potreben, a se ne bi mogel dolgo obdržati, tem manj, ker so se v Avstriji in Nemčiji volitve v konstituantno že izvršile.

Državno veče bo nadzorovalo delo delegatov naše države na mirovnem kongresu. Delegati bodo morali o vsem natančno obveščati narodno predstavnštvo, ki bo potem odločalo o državnih mejah.

Seziv državnega veča bo vlił moč v žile mlade države, zastavil bo pot tendencam, ki stremijo za uničenjem države, okreplil bo zunanji položaj države in dal ministrstvu določne direktive za notranjo upravo

Belgrajsko pismo.

Belgrad, 16. febr. 1919.

Vsa javnost pričakuje sestavo prvega jugoslovanskega parlamenta z veliko napetostjo. Politične konstolacije posameznih strank so še popolnoma nejasne, in tudi danes se nihče ne ve, katere stranke bodo med seboj v parlamentu kooperirale. Na vsak način je računati, da bodo vse stranke, ki stoje na stališču iskrenega ujediniteljstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, osnovala med seboj močan začasni parlamentarni blok proti separatističnim tendencam nekaterih srbskih in hrvatskih strank. Danes in včeraj se ustanavlja v Sarajevu enotna Jugoslovanska demokratska stranka. V jugoslovanskih političnih krogih prevladuje mnenje, da ne bo mogla trajno obstojati fuzija tako različnih elementov, ki so se sedaj našli pri ustvarjanju enotne stranke.

V ministrskem svetu se vršijo vsak dan važne seje. V javnost pride le malo iz teh sej, ker drže po večini vse tajno. Le to je vsakomur v Beogradu jasno, da se bori v kabinetu med seboj dve struji.

Nahajamo se tik pred odločitvijo dveh najvažnejših problemov Jugoslavije. Vprašanje, ali dobimo Istro, Trst in Gorisko — in vprašanje prehrane. Ti dve smernici bosta sedaj odločali obliko vse naše jugoslovanske politike in bosta vsaj za sedaj tvorili žarišče parlamentarnega delovanja. Kocka bo kmalu padla.

Včeraj sem obiskal ministrskega predsednika Protiča, s katerim sva se razgovarala obširno o razmerah na Slovenskem. Zelo vesel je Slovenije.

Te dni so korakali po belgrajskih ulicah ujetniki nekdanje slavne Mackenseneve armade, ki je bila nekoč strah in trepet cele Srbije. Srečali so se z bivšimi srbskimi nemškimi ujetniki in interniranci, ki so se te dni vrnili v domovino. Kakšna razlika in sprememba. Zanimivo pa je, da so mnogi srbski ujetniki privedli s seboj tudi svoje žene-Nemke in se z njimi v nemškem jeziku razgovarjali. Kako se bodo Nemke iz rajha počutile v srbskem selu?

Sedaj še nekoliko o prehrani Slovenije, ki je zelo pereče. Ministrstvo za prehrano je disponiralo tako pri poverjeništvu za prehrano v Zagrebu, kakor tudi pri poverjeništvu za prehrano v Novem Sadu tolike množine koruze, da bi bila prehrana, če že ni pšenične moke, vsaj s koruso za daljši čas preskrbljena. Potniki, ki prihajajo iz Ljubljane v Beograd, pripovedujejo, da je od nas 1000 vagonov disponirane koruze došlo komaj en par vagonov v Ljubljano. Vzroka, da je prehrana kljub velikim množinam živil, ki se nahajajo v Slavoniji, Bački in Banatu, tako otežkočena, je iskati le v ustroju central, ki imajo prehrano oskrbovati. Dočim so bile centrale v bivši Avstriji državne ter se je vsaj iz tega razloga delalo nesebično, je centrala na Hrvatskem in nova centrala, ki se šele snuje v Novem Sadu, osnovana na kapitalističnem temelju. Zdi se, da ljudstvo to uvideva in se iz tega vzroka brani centralam oddajati žito. Kakor čujemo, se vrše v ministrskih krogih resna razmotrivanja, ne bi li bilo bolje, da se izroči prehrana prosti trgovini, kakor pa, da isto oskrbujejo podjetja, katera za splošne koristi nimajo z misla, temveč jim je le na dosegi velikih dividend ležeče. Upamo, da bomo v prihodnje že o sklepih v tej zadevi mogli poročati.

Ker centrala v Novem Sadu od disponiranih množin koruze in moke ter masti ni Sloveniji še ničesar dobavila, je dobil prehranjevalni urad v Ljubljani od ministrstva za prehrano pravico, da sme direktno nakupiti sto vagonov pšenične moke, sto vagonov koruze in 500 prašičev v ozemlju, v katerem sme sicer enake nakupe izvrševati le centrala v Novem Sadu. Tudi za okrajno glavarstvo Celje je dovolil prehranjevalni minister, da si nabavi v sporazumu s poverjenikom prehrane v Zagrebu 100 prašičev.

Amerikanska prehranjevalna misija se resno bavi s premišljevanjem, kako od pomoči prehranjevalni bedi Slovenije. Ista razpolaga v Trstu z veliko množino pšenične moke, katero namerava v najkrajšem času poslati prehranjevalnemu uradu v Ljubljani, da jo porazdeli na posamezne okraje v Sloveniji. Dasi je cena amerikanske moke veliko višja, kakor so cene, na katere smo bili dosedaj navajeni, vendar bode gotovo dobro došla, zlasti, ker iz Slavonije in Banata ni pričakovati veliko drugega, kot koruso.

Položaj naše mlade države je težak. Tupatam se že pojavlja boljševski gibanje. Radić govori o hrvatski konstituenti in hrvatski samostojni državi, radikalni Srbi v Bosni in Vojvodini sanjajo o Veliki Srbiji, v Parizu se odločuje usoda naših najzavednejših delov Slovenije — hrvatsko časopisje pa piše o »kockah« in »kocki«, ki je slučajno po pomoti izpadla pri sestavi hrvatskega grba, in napoveduje hrvatski vladi zato boj na nož. — Kdo naj bi ne pisal satire?

Mirovni posvet uzel na znanje jugoslovanske zahteve.

Pariz, 19. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. ur. poroča: Agence Havas je izdala nastopno uradno poročilo: Delegati alikranih in asociiranih držav so v torkovi seji, ki je trajala od 3. do 6. ure popoldne, vzeli na znanje zahteve, katere so stavili zastopnik Srbije Vesnić, zastopnik Slovenije Žolger in zastopnik Hrvatske Trumbić. Pročevanje vprašanj glede mej izvenzestih onih, ki se tičejo Italije, je bilo poverjeno komisiji, katera se je že bavila z rumunskim vprašanjem.

Jugoslovansko vprašanje se bo rešilo po povratku Wilsona.

Trst, 16. februarja. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Milanski »Il Secolo« prinaša daljši dopis svojega pariškega dopisnika glede pogajanj o jadranskem vprašanju v Parizu. Med drugim pravi poročilo: Ministrski predsednik Orlando odpotuje jutri (dopis je datiran od 13. t. m.) v Rim. V nekaterih dneh se vrne Wilson v Ameriko. Ob njiju odsotnosti se bo nadaljevalo oficijelno pretresavanje raznih vprašanj; jadransko vprašanje pa ostane odloženo do njiju povratka. To vprašanje je malone izključno v njihovih rokah. Kdor pozna Wilsonove ideje in Orlandove ideje, lahko uvidi, na kateri poti se nahaja to vprašanje, namreč na poti kompromisa. — O težavah, nastalih v uporabi Wilsonovih idej za jadransko vprašanje, izvaja dopisnik, da je Wilsonov projekt smatral pravičnim en del italijanskega programa in en del jugoslovanskega programa, pa se je neprimerno ustavil ob točki, kjer je moral Wilson sam ugotoviti, da sta dve njegovih temeljnih točk v očitnem nasprotju. In na to točko so se reducirala pogajanja med Wilsonom in Orlandom in v tem oziru se morata oba po svojem povratku sprazumeti s spravljivo formulo. — Medtem pa so Jugoslovani marljivo nadaljevali delo za svojo stvar. Minuli teden bi bili morali podati svoj ekspozice pred svetom desetero zastopnikov velevalsti; no, dnevnih red je bil izpremenjen in njih ekspozice bomo čuli kasneje. To pričakuje pa so Jugoslovani neposredno in oficijelno zagovarjali svojo stvar pred Wilsonom ter mu predložili poleg drugega zemljepisno karto »Julijsko Benečije« in Dalmacije z vrisanimi sedmimi črtami, med katerimi je značila poslednja črta proti vzhodu italijanski maksimalni program in poslednja črta proti zapadu jugoslovanski maksimalni program. Med tema dvema skrajnima črtama so bile označene druge po zemljepisnih, etničnih in strateških razlogih, in med temi vmesnimi črtami so Jugoslovani predlagali mejo, kakršno zahteva njih nova država. —

Iz Češke.

Poslanik Tusar v Pragi.

Dunaj, 19. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Čehoslovski poslanik Tusar je odpoštoval v Prago in ostane tam nekoliko dni.

Za oficijante na Češkem.

Praga, 18. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Prva točka dnevnega reda današnje seje narodne skupščine je bilo poročilo odseka za državne nameščence glede uvrstitve oficijantov, oficijantov in pisarniških pomočnikov po 13 letni službi v XI., po 20 letni službi v X. in po več kakor 20 letni službi v IX. činovni in plačilni razred državnih uradnikov. Zakon so sprejeli brez debate v I. in II. branju. Nato so nadaljevali debato o predlogu poslanca dr. Boučka, naj se dopolni § 303. kazenskega zakona o agitaciji razleco. Po debati je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v četrtek popoldne. Po seji sta poslanca Vikova-Kuneticka in dr. Schiezl izročila načrt glede razveljave celibata žensk v državni službi.

Stavka v Košicah končana.

Bratislava, 18. februarja. (Lj. k. u.) Filialka Čehoslov. tisk. urada javlja iz Košic: Stavka na železnicah in na poštah uradih je končana. Samo v nekaterih tvornicah delavci še niso pričeli delo.

Nemška Avstrija.

Nemško Avstrijo bo organizirala ententa.

Ženeva, 18. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada poroča: „Martin“, da bo ententa ob sklepanju miru preprečila vsak vpliv Nemčije na notranje razmere Nemške Avstrije. Nemčija da ne sme vplivati na vojaške nabore in na zgradbe trdnjav v Nemški Avstriji. Organizacija Nemške Avstrije bo približno takaka, kakršno namerava ententa za levi breg Rena.

Nemško-avstrijska skupščina se sestane 4. marca.

Dunaj, 18. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ustavotvorna narodna skupščina se bo sestala 4. marca. Prva naloga ustavotvorne narodne skupščine je izvolitev predsednika. Državni svet bo narodna skupščina izvolila dne 11. marca. Novi kabinet bo imenovan šele po izvolitvi državnega sveta, torej najprej začetkom 3. tedna meseca marca. Do tedaj ostanejo dosedanj državni tajniki.

Za spojitve z Nemčijo.

Berlin, 19. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dunaj. kor. urada poroča: „Vossische Zeitung“ iz Weimara: Narodni skupščini se bo predložil v prihodnjih dneh predlog, da naj državna vlada takoj stopi v stik z nemško-avstrijsko državo za priklonitev k Nemčiji.

Razna poročila.

„Narodna Politika“ o JDS.

Zagreb, 19. feb. „Narodna Politika“ piše o novi državotvorni stranki, ki se je ustanovila v Sarajevu, in pravi, da glavno skupino v njej tvorijo Srbi iz bivše Avstrije-Ogrske, ki se smatrajo bližje Hrvatim in Slovencem nego Srbijancem. V stranki imajo ti pretežno večino. Minister Pribičević naj nikar ne uporablja Stürgkh-ovih in Tisiznih metod, ako noče, da postane Belgrad to, kar je bil Dunaj ali Budimpešta. Nova stranka je pač jugoslovanska, ni pa demokratična; v njej se je organizirala le buržoazija.

Mir se bo sklenil junija.

Ženeva, 18. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Predsednik Wilson namerava po svojem prihodu v Boston priobčiti obširen komentar k zvezi narodov, v katerem bo izrazil upanje, da se bo sklenil mir meseca junija.

Divjanje komunistov v Budimpešti.

Budimpešta, 19. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dunaj. kor. urada poroča: Ogrski dopisni urad: Davi je prišlo približno 200 komunističnih vojakov in civilnih oseb pred palačo Marijine kongregacije v VIII. okraju. S palicami oborožena množica je vdrla v poslopje, kjer je najprvo prerezala vse telefonske žice, na to je druhal naskočila pisarne v hiši se nahajajoče „Apostolske tiskarne“, kjer je razdejala vso opremo, uničila trgovske knjige ter jih pometala na cesto. Potem so komunisti udri v prostor za stroje, kjer so razdejali vse stroje, odtod v kapelico v polnadstropju, kjer so razbili dragocene steklene slike, razdejali korarske stole in podrli oltar. V prvem nadstropju, kjer je nastanjen katoliški dijaški zavod je bila vsa oprema razdejana in okna pobita. Ko je prišla policija in narodna bramba s strojnimi na lice mesta, so bili navzoči samo še radovedneži. Proti poldnevju je bil zopet red na cesti.

Razkol v sovjetski vladi.

Rotterdam, 19. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Kakor se po-

roča iz Petrograda, se pričakuje v najkrajšem času razkol v sovjetski vladi, ker smatra en del ljudskih komisarjev trenutno za ugoden, da se prične in razširi svetovni boj boljševizma, medtem ko se zavzema drugi del za sporazum z meščanskimi sloji, zlasti za entento. Ker štejeta obe stranki približno enako število pristavev, se je bati novega hudega krvolitja.

Politične novice.

— Za sklicanje državnega veča in pokrajinskega zbora za Slovenijo. Po soglasnem sklepu deželne vlade za Slovenijo se je odposlala ministrskemu predsedstvu v Belgrad prošnja, naj se skliče čimprej državno veče in pokrajinski zbor za Slovenijo, in sicer slednji najkasneje do konca marca 1919.

— Angleži in Jugoslovani. V Londonu je ustanovila The Royal Society of Literature (Kraljeva akademija književnosti) poseben pododsek z namenom, da bi gojila duševne odnose in zveze med Anglijo in Jugoslovani, s Srbi, Hrvati in Slovenci. V doseg tega namena si je stavila med drugim kot prvo nalogo nabirati po celi Britanski knjige za obnovo belgradskih in drugih srbskih knjižnic, razdejanih po avstroogrski vojski. Ali ne bi bilo umestno, da bi se med nami ustanovilo podobno slovensko društvo, kakor je francosko-slovensko, ki bi imelo podoben namen kakor angleško?

— Cerkevne umetnine naših škofij na Dunaju. Italijanska komisija za premirje namerava odpeljati z Dunaja cerkvene umetnine, ki so last goriške, tržaške, istrske in ljubljanske škofije ter shranjene v spomeniškem uradu na Dunaju. Deželna vlada v Ljubljani je sporočila to stvar zunanjemu ministrstvu s prošnjo, da posreduje mednarodno, dalje ministrskemu podpredsedniku dr. Korošcu in poslaniku Pogachniku.

— Nad 20.000 koroških Slovencev, ki so po nemških tolpah bili prisiljeni, udeležiti se volitev za nemško-avstrijsko narodno skupščino, je na dan volitev oddalo prazne glasovnice. — Ta številka govori zadostno, kako mnenje vlada med koroškimi Slovenci, če bi se meli izražati prosto, brez nemškega nasilja. Mnogi pa so mesto kandidatov volili — Jugoslavij! Čast vrlim koroškim Slovincem!

— Slovenci pred sodišči Nemške Avstrije. Naš poverjenik za pravosodje in nemško-avstrijski državni tajnik za pravosodje sta se dogovorila, da ne bodo sodišča obeh držav delala nobene razlike med lastnimi in med državljanji druge države. Slovenci bodo torej uživali pred sodišči Nemške Avstrije iste pravice, kakor tamošnji domačini in ravno tako državljani Nemške Avstrije pri nas.

— Nemška nasilstva na Koroškem. Deželni vladi v Ljubljani dobajajo vsaki dan poročila o barbarskem ravnanju koroških Nemcev z našimi ujetniki in s prebivalstvom, ki se priznava k Jugoslaviji. Tako n. pr. je bil poročnik Zmagoslav Kristan, ki je bil vjet dne 26. decembra 1918 pri št. Pavlu, trpinčen in zasramovan na vse načine, dokler ni ubežal iz ujetništva. Civilnemu prebivalstvu, ki čuti slovensko, groze s smrtjo in mu ne dajo pri aprovizaciji ali sploh nikakih življenjskih potrebščin ali pa vsaj v slabši kakovosti. Protokoli z dotičnimi osebami se pošljejo v prevodu na pristojno mesto, da se osvetli, kakšna usoda čaka Slovence, ki bi prišli v Nemško Avstrijo.

— Puntarji. Goriško učiteljstvo je podalo izjavo, da noče v „Zavezo“, češ, da je strankarska organizacija, in zahteva ustanovitve stanovske učiteljske organizacije, v kateri bo za vse učiteljstvo brez razlike mišljenja dovolj prostora. (Predsednik „Zaveze“ je namreč poslanec in zaupnik J. D. S., in sicer vsled svoje funkcije kot predsednik. Tudi nekateri člani vodstva „Zaveze“ imajo politične mandate J. D. S., n. pr. kot občinski svetniki ljubljanski, a ne vsled osebnih zmožnosti, ampak zato, da vodijo učiteljstvo v določeno politično smer). Večina slovenskega učiteljstva, ki je organizirano v „Zavezi“, pa tudi izven „Zaveze“ želi že davno, da bi prišli na krmilo učitelji, ki bi vodili res stanovsko politiko, da bi taká stanovska organizacija lahko pošiljala svoje zaupnike v vodstva vseh obstoječih strank, da tam zastopajo stanovske koristi. O štajerskem učiteljstvu je vobče znano, da je „enfant terrible“ „Zaveze“, ki se prav malo briga za vodstvo in rado udari svoja pota. Vodstvo „Zaveze“ bi bilo moralo že davno položiti svoje mandate, če bi se brigalo za mišljenje učiteljstva, ki je v organizaciji. Prilika povemo, kako so se sprejela krščanska etična načela za podlago vzgoje proti volji vodstva „Zaveze“, in kljub temu to vodstvo ni demisioniralo. Zadnje volitve v višji šolski svet so zopet prav živo pokazale nesposobnost in strankarsko omejenost vodstva „Zaveze“. Za krščansko javnost mora veljati načelo, da je vsaka beseda, ki pride iz ust tega vodstva v šolskih vprašanjih — bob ob steno, dokler si učiteljstvo ne ustvari nestran-

karske stanovske organizacije. Do takrat pa je skrbeti, da dobijo krščanski starši in krščansko učiteljstvo „Slomškove zveze“ primerno zastopstvo v višjem šolskem svetu. „Slomškova zveza“ se je po vojni temeljito reorganizirala. „Zaveza“ pa je v svoji konservativnosti ohranila svoje vodstvo kot častljiv ostanek nekdanjih dni. O vsem tem bomo naše učiteljstvo in našo javnost temeljito poučili, ker je upati, da tudi učiteljstvo enkrat odstrani parazite iz svojega stanovskega telesa. Cankar mora dobiti zadoščenje, da ni zastoj pisal — „Hlapcev“. In „Hlapci“ ne bodo gradili naše narodne šole v Jugoslaviji!

— Poglavje o mrličih. Avstro-ogrsko monarhije ni več; noč jo je vzela. Toda mrličji hodijo nazaj, in to pot je c. in kr. vojno ministrstvo na Dunaju, ki je tudi šlo med mrtve, prišlo nazaj ter izdalo statistiko o vojnih izgubah avstro-ogrsko armade. Do konca novembra 1918 izkazuje ta „uradna“ statistika 687.534 mrtvih, 855.283 pogrešanih ter 1.229.289 vjetih. Nato pa ta „uradna“ statistika našteva, da je na vsakih 1000 Nemcev bilo 29.1 mrtvih, na 1000 Slovencev 27.5, Slovakov 26.7, Čehov 22.5, Italijanov 18.3, Srbov-Hrvatov 17, Poljakov 16.2. Tedaj v Avstriji povprečno na 1000 prebivalcev 23.3 mrličev v vojni. Še huje je bilo povprečno razmerje na Ogrskem, kjer pride na 1000 Ogrcev 25.7 mrličev, in sicer na račun Mažarov in Nemcev, ki so imeli 28 mrličev na tisoč, medtem ko so druge številke mnogo nižje. Na Hrvaškem je prišlo na 1000 Hrvatov le 20.2 mrličev in v Bosni celo le 19.1. Ta statistika je bila očividno prirojena za tisti čas, ki ga pa politični mrličji niso doživeli, ko bi si bila Nemec in Mažar razdelila vso nadoblast nad nižjimi narodi. — Da so te številke falsificirane, se vidi na prvi mah. Vjetih je baje bilo 1.229.289, medtem ko je samo v Rusiji bilo avstro-ogrskih vjetnikov najmanj poldrug milijon. Kje je pa Srbija, Italija, Rumunija? Ravno tako so falsificirane številke glede mrtvih. Kdor ve, kako so nemški oficirji gonili slovanske vojake z alkoholom, palico, revolverjem, strojnimi in granatami v peko bobnajočega ognja, kdor ve, kako so naši polki v polčert ure izginili in jih ni bilo več, kako so pošiljali v pokol uboge Bosance, kjer so iztrebljene cele vasi moškega prebivalstva, ta na teh številkah uvidi, da je Avstrija celo za naše mrličje imela v plačilo pripravljeno le brco.

— Imenovanje poslancev za zasedena ozemlja in socialni demokrati. Kakor poročajo, nemško-avstrijski listi, so socialni demokrati proti sezu poslancev iz Nemške Češke in Sudetske, češ da se ondi postavljajo narodne skupščine itak ne dajo izvesti. Prič pa se bodo imenovali trije zastopniki iz 21. volilnega okraja (Srednja in Spodnja Štajerska).

— Politični položaj v Nemški Avstriji. Grški listi poročajo, da se bo narodni zbor sešel 4. marca. 11. marca izvolijo državni svet. Medtem se bodo stranke posvetovalle o sestavi koalicijske vlade ozirano o ključu za razdelitev državnih uradov. Vlada se utegne sestaviti v drugi polovici marca. Meščanske stranke se pogajajo za združitev v enotni stranki. Po imenovanju zaslišenih poslancev iz zasedenih krajev bo znaslo število meščanskih naprednih poslancev 50 do 60. Poizkušajo tudi, ako ne bi se dala osnovati skupna zveza s krščanskimi socialci, ki bi štela potem 130 do 140 poslancev proti približno 112 socialno demokratičnim.

— Rdeča zastava na stolpu sv. Štefana na Dunaju je visela povodom izida volitev. Tudi na poslopju državnega urada za vojsko je vihrala rdeča zastava. Proti temu je državni tajnik Mayer protestiral. Čete narodne brambe zahtevajo sedaj, naj Mayer odstopi in pride na njegovo mesto soc. dem. državni podtajnik dr. Deutsch.

— Socialistična vojaška parada je bila povodom izida volitev na Dunaju. Pred parlamentom se je zbralo 10.000 mož narodne brambe z godbami in rdečimi zastavami pod vodstvom častnikov. Predsednik Seitz, dr. Adler in Deutsch kakor tudi poveljnik rdeče garde dr. Frei so imeli govore na čete, v katerih so slavili zmago socialistične misli ob volitvah. Nato so čete korakale mimo socialističnih poslancev, ki so se zbrali na rampi.

— Hindenburg se zopet oglašja na vzhodu. Pozivlja svoje čete, naj ščitijo nemška tla pred boljševizmom. Čudno se obrača svet: svojčas so imeli v Nemčiji cele tečaje, da bi razkopirali rusko fronto z boljševističnimi idejami, sedaj se morajo boriti proti njim! Nemške metode so bile povsod napačne: na vzhodu in na zapadu, na morju in na jugu.

Dnevne novice.

— Iz koroškega vjetništva se je vrnil gosp. Rudolf Potočnik, bivši vojni kurat v Beljaku, ki so ga Nemci zajeli Podkloštom. Včeraj popoldne se je oglašil v našem uredništvu ter nam pripovedoval Odisėjo svojega pota iz vjetništva. Dobrodošli!

— Osebnosti. Avskultanta Leon pl. Tornago in dr. Tomaž Turato se imenujeta za sodnika za okoliš višjega deželnega sodišča v Ljubljani. — Podpolkovnik Ulmansky zapuša vojaško službo in se posveti civilnemu delu. Deželna vlada mu je izrekla za njegovo delovanje v najtežjih časih toplo priznanje.

— Vseučiliška vest. Za privatno docentinjo na modroslovni fakulteti zagrebškega vseučilišča je imenovana dr. Zeljka Markovičeva.

— Narodna čitalnica v Kranju priredi v soboto, dne 22. svečana 1919 ob pol 9. uri zvečer v čitalnici Cankarjev v. e. čer, da proslavi spomin umrlega pisatelja-velikana. Spored: 1. Nagovor (g. dr. Ivan Pregelj); 2. „Erotika“; a) Oj ta noč milobe polna! b) Romantika (ga. Hermina Valencičeva); 3. a) iz „Ob zori“: Rue de nations, b) iz „Podob iz sanj“: Bebec Martin (g. Oton Zupančič); 4. „Erotika“: Sultanske sandale (ga. Hermina Valencičeva); 5. a) iz „Za kržem“: O domovina, ti si kakor zdravje, b) iz „Kranjove kobile“ (g. Fran Albrecht). — Cene prostorov so razvidne iz posebnih lepakov. Ker je čisti dobiček namenjen skladu za Cankarjev spomenik, se preplačila hvaležno sprejemajo. Pričetek predprodaje vstopnic v trgovini Ferd. Sajovica v četrtek, dne 20. t. m. popoldne.

— Na predsedništvo deželne vlade za Slovenijo. Prejeli smo: Brali smo v raznih časopisih imenovanja državnih uslužbenecov SHS vseh strok brez izjeme činovnih razredov, to je od najvišjega do najnižjega uradnika. Le pri finančni upravi je izjema. Tam so dosedaj napredovali gospodje le višjih činovnih — imenovanih je bilo devet svetnikov za nadsvetnike — razredov, torej finančni svetniki in nadsvetniki, drugi uradnikom nižjih činovnih razredov tega področja je pa stradanje, ki so se ga med vojsko morali navaditi, nadalje na razpolago. Ali ne vpliva to izjemno dejanje višjih gospodov na nižje sloje in celi finančni razvoj zelo slabo? Mislim da, ker vsak prizadeti uslužbenec stori pod pritiskom le-to, kar mora storiti. Če posamezni uradniki drugih strok, ki imajo plačilo višjega činovnega razreda, napredujejo, čemu torej take izjeme ravno pri finančni oblasti? Ali temelji tako postopanje na demokratičnem stališču? Ne! To je navaden birokratizem, katerega se moramo v naši mladi državi SHS, posebno pri finančni oblasti, ki je prvi pogoj življenjskega pomena te države, na vsak način otresti. Birokratični duh in stari avstrijski „simle“ traja naprej. Nepotrebna pisarija je še vedno ideal starih avstrijskih jahačev. Čemu nepotrebna in k temu nepotrebni uradniki? Ali bi ne bilo na mestu in v prid države SHS državne nastavljenice, ki so svoja leta doslužili poslati v zaslužni pokoj? Upamo, da se bodo merodajni faktorji zdramili in napravili birokratizmu enkrat konec. (Birokracija nam v resnici grozi, ker se gospodje ne morejo vzdrževati v novo demokratično dobo.)

— Poštno-čkovni urad za Slovenijo v Ljubljani. Ob razsuli Avstrije je bilo razvidno, da prenehajo v doglednem času delovati vse skupne institucije bivše države, torej tudi poštna hranilnica. Zato je sklenila Narodna vlada že v seji dne 25. novembra 1918, da se ustanovi v Ljubljani poseben poštno-branilni urad. V ta namen se je poslalo na Dunaj nekaj posebnih uradnikov pod vodstvom dr. Božidarja Maričiča, da so proučavali poslovanje dunajske poštne hranilnice. S februarjem 1919 je nehala poslovati bivša avstrijska poštna hranilnica v našem ozemlju in deželna vlada je bila prisiljena, oživotvoriti s 15. februarjem t. l. lasten zavod pod imenom „Poštno-čkovni urad za Slovenijo v Ljubljani“, ki se bo zaenkrat pečal samo s čekovnim in klirskim prometom. Kar se tiče poštne hranilnice, vlada na ozemlju sedanega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev pestra raznolikost. Tako ima n. pr. Bosna in Hercegovina lastno poštno hranilnico, ki je podrejena deželni vladi, Črna gora in Srbija je sploh nimata, na Hrvaškem je še v veljavi ogrska poštna hranilnica itd. Zato se deželna vlada ni mogla nasloniti pri ustanovitvi Poštno-čkovnega urada na nikakvo institucijo v Jugoslaviji in je, da odpomore nujni in neodložljivi potrebi, ustanovila Poštno-čkovni urad začasno pod svojim jamstvom. Trgovsko ministrstvo, kateremu je bila poštna hranilnica podrejena tudi v bivši Avstriji, se naprosi, da ustanovi v Ljubljani ekspozituro, ki naj se ji prideli poseben višji uradnik kot načelnik Poštno-čkovnega urada za Slovenijo. Dokler se to ne zgodi, bo načeljeval poštno-čkovnemu uradu kuratorij, sestavljen iz poverjenika za pravosodstvo kot načelnika, dalje po enega zastopnika deželnega finančnega ravnanstva, po enega poštnega ravnanstva ter oddelka za trgovino in obrt, ki jih imenuje deželna vlada na predlog dotičnih uradov, dalje iz referenta Poštno-čkovnega urada. Uradništvo in drugo osebje imenuje deželna vlada. Vodstvo urada se poveri dr. Božidarju Maričiču.

— Promet na progi Špilje - Ljutomer. Dne 19. februarja 1919 se je zopet otvoril

redes promet na progi Špilje-Ljutomer, in sicer v istem obsegu, kakor je bil pred 4. svečanom.

— **Shod zidarskih mojstrov.** Prejeli smo: Opozorjamo na shod zidarskih mojstrov iz vse Slovenije, ki se vrši v nedeljo dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v hotelu »Union« v Ljubljani.

— **Poštno nakaznični promet z Nemško Avstrijo ustavljen.** Na povelje centralne vlade se mora z 20. februarjem 1919 ustaviti poštni nakaznični promet z Nemško Avstrijo. Nakaznice, ki so oddane do včerajšega 19. februarja 1919 se bodo še izplačale, od 20. februarja naprej oddane nakaznice se bodo povrnila neizplačane.

— **Poziv! Goriški učitelji in učiteljice,** vpokojenci in vdove, kateri niste še zadostili prizivu višjega šolskega sveta, storite to takoj, ker — dogovorno z referentom višjega šolskega sveta — se bodo pričele nakazovati draginske doklade v ponedeljek, dne 24. t. m. in v to svrhu so potrebni zahtevani dokumenti. Odsek.

— **Zagreb brez opere.** Zagrebu proti nevarnosti, da ostane brez opere. Glasbeniki namreč nimajo stanovanj in so sedaj izjavili, da bodo zapustili Zagreb, ako jim ne preskrbe stanovanja.

— **Dunajskim Jugoslovonom** nudi slovenska družina v VIII. okr., Florianigasse št. 60, vrata 12, izborna, obilna domače kosilo oziroma večerjo za zmerno ceno.

— **Znižanje obrestne mere.** Zastopniki slovenskih hranilnic in posojilnic so na sestanku dne 17. t. m. v Ljubljani sklenili, predlagati svojim upravnim odborom znižanje vločne obrestne mere na 2 odstotka.

Ljubljanske novice.

Ij **Osebnost vest.** Danes popoldne se odpeljejo v Beograd predsednik deželne vlade dr. Brejc, podpredsednik dr. Žerjav in poverjenik za uk in bogočastje dr. Verstovšek.

Ij **Odvetniški izpit** je napravil včeraj pri višjem deželnem sodišču g. dr. Jos. Jerič. Iskreno čestitamo!

Ij **Poročil** se je g. dr. Milko Brezigar, tajnik Narodnega sveta v Ljubljani, z gđ. Marico Duchekovo.

Ij **Nove profesorice.** Poverjenik za uk in bogočastje je podelil licejskim učiteljicam Fridi Klečevi, Albinu Ramovševi, Mariji Virglerjevi in Mariji Wessnerjevi naslov profesorice.

Ij **Vseučiliška komisija** ima svojo VIII. redno sejo v petek, dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne v palači deželne vlade, Bleiweisova cesta št. 10/II. Posebna vabila ne bodo razposlana.

Ij **10 milijonov kron za stanovanja.** Deželna vlada je včeraj sklenila, naprositi belgrajsko vlado dovoljenja, da se votira 10 milijonov kron za zgradbo 400 stanovanj v Ljubljani.

Ij **Glasbena Matica.** Dobrodelna simfonična koncerta vojaške godbe iz Maribora v Ljubljani poseti tudi slovenski ljubljeneec gospod general Maister s svojo soprogo in nekaterimi častniki.

Ij **Ne pozabite** si preskrbeti vstopnico za predstavo Šentjakobskega prosvetnega društva »Pri belem konjičku«, ki se bo vršila jutri v petek, dne 21. svečana, ob pol osmih zvečer v Ljudskem domu. Vstopnice se dobe danes zvečer od 6. do 9. ure v Šentjakobskem prosvetnem društvu, Sv. Florijana ulica 15, in jutri pred predstavo pri blagajni v Ljudskem domu.

Ij **Sporod prvega sinfoničnega koncerta slovenske vojaške godbe iz Maribora** (45 do 50 izvrstnih godcev) obsega sledeče skladbe: 1. Anton Dvořak: Kmet navihanec. Uvertura, Op. 37. 2. Schubert, Sinfonija v H-molu (neodrešena). 3. Allegro-moderato. II. Andante con moto. 3. Jan Pešta: Jugoslavija. Koncertna uvertura, posvečena generalu Maistru. — Odmor. — 4. Smetana: Vyšehrad. I. Prva sinfonična slika iz cikla »Ma vlast«. 5. Goldmark: Sakuntala. Uvertura, Op. 13. — Koncert, ki ga priredi Glasbena Matica, vodi kapelnik g. Ferdo Herzog. Začetek točno ob pol 8. uri. (pol osmih).

Ij **Člani franc.-slovenske organizacije,** ki imajo določene tečaje v četrtek, petek in soboto ob katerikoli uri, se prosijo, da se zbero dotični dan ob 4. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Določene ure te dni odpadejo.

Ij **Sentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani.** Danes 20. februarja zvečer ob pol osmih se vrši redno predavanje. Predava č. g. prof. bogoslovja dr. Janežič. — Društvo praznuje 9. marca t. l. svojo desetletnico, zato se udeležimo današnjega razgovora, kako dostojno proslaviti izredni društveni praznik.

Ij **Pevska vaja za Vodnikovo slavnost** se vrši danes v četrtek v Ljudskem domu (II. nadstropje), in sicer za ženski zbor ob pol osmih, za moški zbor ob osmih zvečer. Vabimo vse pevce in pevke naših društev in cerkvenih zborov, da se vaje zanesljivo udeležijo. Po vaji se vrši razgovor o ustanovitvi stalnega pevskega zbora ljubljanskih prosvetnih društev.

Ij **Deželna vinarska zadruga** je včeraj imela svoj občni zbor, ki ga je sklicalo se-

danje načelstvo z namenom, da se zadruga razdruži. Občni zbor je bil izredno dobro obiskan, in značilno je, da so vsi navzoči soglasno poudarjali potrebo, da se zadruga ne razdruži, marveč preosnuje tako, da bo v večji meri mogla delovati v korist vinogradništva. Niti eden ni priporočal razdružitve. G. dr. Pegan je na koncu obnege zbora želel, naj bi se te stvari ne vlačile v časopise, nakar je dobil od ugledega kmetijskega veščaka odgovor: »Če bi »Slovenec« ne bil o tej stvari pisal, bi bili danes drugače sklepali!« Tako pa je prvotna namera, naj bi se zadruga razdružila, pokopana. In prav je tako!

Ij **Gospodom inserentom!** Vsled raznih zaprek, ki jih listova uprava ne more vselej odstraniti, se gg. inserentom žal ne more vselej tako postreči, kakor bi mi želeli in se jim postreza morda drugod. Ne moremo se vezati za noben oglas, da bo zanesljivo priobčen v gotovi številki lista, še manj pa za kak poseben prostor. Prosimo torej potrpljenja, dokler se ne izboljšajo razmere.

Ij **Državna podpora** prijavljenim brezposelnim se izplačuje vsak petek onim z začetnimi črkami A do M in vsako soboto N do Ž, vsakokrat od 9. do 11. ure dopoldne na magistratu (bivša mestna posredovalnica za delo in stanovanja).

Najnovejše.

Jugoslovani prosijo Wilsona za posredovanje.

Ženeva, 19. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslovanska agentura javlja: Kakor poroča »Temps«, se je delegacija Srbov, Hrvatov in Slovencev v Parizu obrnila do predsednika Wilsona s predlogom, naj prevzame razsodišče v jugoslovansko-italijanskem sporu radi vzhodne obali Jadranskega morja. List komentira jugoslovanski korak tako, da hočejo Jugoslovani prepričati, da se o tako delikatnih in za Jugoslovane življenskih problemih izreče komisija, v kateri bi imeli Italijani pretežni vpliv. »Matin« poroča, da je bila italijanska vlada obveščena o jugoslovanskem predlogu in da si je izprosila rok za premislek. Odločila se bo še tekom današnjega dne.

ITALIJA ODKLANJA POSREDOVANJE.

Pariz, 19. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Ze včeraj popoldne je bilo objavljeno, da se italijanska vlada izrecno brani, sprejeti razsodbo, ki jo žele Srbi. »Matin« poroča, da je italijansko odposlanstvo, ki deluje v imenu italijanske vlade resnično odklonilo razsodbo Wilsona, ko je povprašalo Orlanda.

NAPAD NA CLEMENCEAU-JA.

Pariz, 19. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad je prejel brezlično hrzovjavo: Na ministrskega predsednika Clemenceauja je bilo dopoldne ob 9. uri, ko se je odpeljal od svojega stanovanja in je njegov avtomobil ravno pripeljal na vogal ulice Franklin, oddanih več strelcev iz revolverja. Clemenceau je bil lahko ranjen, a je ostal popolnoma miren ter izjavil osebam v svoji bližini, da se mu ni ničesar zgodilo. Napadalec, ki je skušal pobegniti, so policaji s pomočjo drugih ljudi ujeli. Imenuje se Cottin. Clemenceau je odšel peš domov. Njegovo stanje je popolnoma neopasno.

Pariz, 19. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Po neki vesti Agence Havas je bil Clemenceau lahko ranjen na rami. Drugi strelci so predrli streho avtomobila.

Pariz, 19. febr. (Lj. kor. u.) Glasom dun. kor. urada poroča Reuterjev urad: Kakor se čuje, je bilo danes oddanih na Clemenceauja pet strelcev, ko je ravno vstopil v svoj avtomobil. Clemenceau je bil ranjen na glavi.

KONFINACIJE V LJUBLJANI IN V GRADCU.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 19. februarja službeno: Potem, ko je ljubljanska deželna vlada bila že opetovano, in zlasti o priliki mariborskih pogajanj, izjavila, da so konfinacije ljubljanskih Nemcev samo odgovor na konfinacije v Gradcu bivajočih Slovencev in da je vsak trenutek pripravljena, te konfinacije preklicati, ako se isto zgodi v Gradcu, je danes nemška deželna vlada za Stajersko deželni vladi za Slovenijo naznanila, da je pripravljena odrediti takojšnji izpust vseh v Gradcu konfiniranih Slovencev, ako isto stori ljubljanska vlada s konfiniranimi Nemci. Na tej podlagi so se danes tako v Gradcu kakor v Ljubljani ob osmih zvečer preklicale vse konfinacije.

POSEBNI VLAKI ZA POSLANCE DRŽAVNEGA VEČA.

Belgrad, 19. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad poroča: Poslancem, ki bodo potovali na zasedanje državnega veča v Belgrad, bosta na razpolago dva posebna vlaka: Gruz—Sarajevo—Brod—Zemun in Ljubljana—Zagreb—Zemun.

SKUPŠČINA STARČEVIČANCEV.

Zagreb, 19. februarja. (Lj. k. u.) Danes je bila v Zagrebu skupščina zaupnikov Starčevićeve stranke prava. Skupščine so se udeležili delegatje številnih pokrajinskih organizacij. Otvoril jo je dr. Ante Pavelić, ki je po kratkem pozdravu poudarjal veliko važnost izjave zunanjega tajnika Zedinjenih držav Lansinga, s katero poudarja Lansing vlado Jugoslavije. Nadalje se je dr. Pavelić zahvalil v imenu stranke švedski vladi ter čehoslovaški državi in Poljski republiki, ki so priznale in pozdravile našo državo. Protestiral je v imenu stranke proti italijanski okupaciji in italijanskim zahtevam po našem ozemlju ter zahteval v imenu pravice in v imenu samoodločbe narodov, da sovražniki Italijani nemudoma zapuste zasedeno ozemlje, katerih varstvo naj se do končne ureditve naših mej izroči ameriškim, francoskim in angleškim četam. V svojih nadaljnjih izjavanjih se je bavil dr. Pavelić z notranjo politiko in posebno ostro napadal centralistično stremljenje ministra za notranje posle Svetozara Pribičevića. — Drugi govornik dr. Hanžek je v nasprotju z dr. Pavelićem pobijal predalekosežne separatistične zahteve ter priporočal politično umerjenost. Po referatu dr. Angielinoviča o notranji politiki se je razvila živahna debata, ki je trajala več ur. Ob eni popoldne se je zborovanje prekinilo in se nadaljevalo popoldne. Popoldne so referirali Segvič, Persić in dr. Rittig o agrarnih, finančnih in delavskih vprašanjih. Po daljši debati so bile sprejete resolucije, predlagane po izvrševalnem odboru, nakar je stranka imenovala svojih 15 delegatov in 15 namestnikov v državno veče. Skupščina se je končala ob pol osmih zvečer. O poteku skupščine bo izdalo vodstvo stranke oficijelen komunik, ki se priobči jutri.

PROMET MED HRVATSKO IN MAŽARSKO PREKINJEN.

Zagreb, 19. februarja. (Lj. k. u.) Predvčerašnjim je potekel dogovor, ki ga je sklenilo svojčas zagrebsko poštno ravateljstvo z mažarskim poštnim ministrstvom. Ogrska vlada se je pod pretezo, da je sedaj edino kompetentna belgrajska vlada, branila podaljšati pogodbo. Zato je bil včeraj prekinjen ves poštini promet med Hrvatsko in Ogrsko. Že tekom včerajšnjega dne so se začela nova pošajanja, ki so dovedla do tega, da je bil danes otvorjen zopet telefonski promet.

ZASEŽENI VREDNOSTNI PAPIRJI.

Berlin, 19. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vlada namerava zaseči vse vrednostne papirje, ki so v privatni posesti in ki se ji zde primerni. Z zaseženimi vrednostnimi papirji bodo plačali živila iz ententnih držav.

g Zagrebska borza. Včeraj je bilo na efektnem tržišču zelo živahno. Posebno veliko prometa sta imeli obrtna in hipotekarna banka. Notirale so: Ljubljanska kreditna banka denar 785, blago 820; Jadranska banka denar 880, blago 920; Živnostenska banka denar 609, blago 611.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča.

Dramsko gledališče.

V četrtek, dne 20. februarja popoldne ob pol treh dijaška proslava Vodnikove stoletnice: Predavanja, deklamacije in veseloigra v petih dejanjih »Veseli dan« ali »Matijček se ženi«. Izven abonementa. Igrajo dijaki tukajšnjih srednjih šol.

V petek, 21. februarja ob pol osmih zvečer »... ulica šte. 15« burka v štirih oddelkih za »C« abonement.

V soboto, dne 22. februarja zvečer ob pol osmih »Voznik Renšel« drama v petih dejanjih. Izven abonementa. Naslovno vloga igra g. Ignacij Borštnik kot gost.

V nedeljo, dne 23. februarja zvečer ob pol osmih »Tugomer« izven abonementa.

Operno gledališče.

V četrtek, dne 20. februarja zvečer ob pol osmih se ponovi na vseobčo željo melodiozna francoska opereta »Cornevilski zvonovi« izven abonementa.

V petek, dne 21. februarja ostane gledališče zaprto.

V soboto, dne 22. februarja zvečer ob pol osmih opera »Manon« za »A« abonement.

V nedeljo, dne 23. februarja popoldne ob pol treh »Smrt majke Jugovičev« izven abonementa. — Zvečer ob pol osmih opera »Jevgenij Onjegin« izven abonementa.

pr **Važno za p. t. obiskovalce gledališča iz dežele!** V nedeljo se vršita dve dramski predstavi in sicer popoldne ob pol treh v opernem gledališču »Smrt majke Jugovičev« izven abonementa in zvečer ob pol osmih v dramskem gledališču »Tugomer« izven abonementa. Uprava je sklenila uprizoriti ti dve predstavi v nedeljo le radi prijateljev gledališča iz dežele, da se le-ti udeležijo teh dveh, vedno razprodanih predstav. Prosi se, naj se interesi zglase v pisarni radi vstopnic.

Aprovizacija.

a **Stranke, ki dobivajo meso pri Toniju,** se imajo zgledovati v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti št. 13 v prvem nadst., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Določa se tale red: v četrtek, dne 20. t. m., stranke z začetnimi črkami A do L in v petek, dne 21. t. m., stranke s črkami M do Z. Prinesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rumeno ali zeleno legitimacijo za živila, 3. železničarji nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure so dopoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

a **Kislo zelje za I. okraj.** Stranke prvega okraja prejmejo kislo zelje v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8 do 9 št. 1 do 400, od 9 do 10 št. 401 do 800, od 10 do 11 št. 801 do konca. — Vsaka stranka dobi 2 kg na osebo. — Kilogram stane 1 krono.

a **Kislo zelje za II. okraj.** Stranke drugega okraja prejmejo kislo zelje v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2 do 3 št. 1 do 700, od 3 do 4 št. 701 do 1400, od 4 do 5 št. 1401 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 krono.

a **Kislo zelje za III. okraj.** Stranke tretjega okraja prejmejo kislo zelje v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8 do 9 št. 1 do 500, od 9 do 10 št. 501 do 1000, od 10 do 11 št. 1001 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 K.

a **Kislo zelje za IV. okraj.** Stranke četrtega okraja prejmejo kislo zelje v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2 do 3 št. 1 do 600, od 3 do 4 št. 601 do 1200, od 4 do 5 št. 1201 do konca. — Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 K.

Kdo izmed vrnivših se ujetnikov iz Rusije ali slovenskih legionarjev, bivajočih na solunskem bojišču, bi mogel dati kaka pojasnila o enoletnem prostovoljcu Brunotu Borštnik, ki je bil ujet 13. avgusta 1916 na ruski fronti. Njegovi sorodniki lepo prosijo za morebitne podatke na naslov: Marija Borštnik, Ljubljana, tobačna tovarna.

Postrožite! Prosi se katerikoli onih vojakov, ki so bili pri 35. div., kurz stroj. pušk, prideljeni od pošpolka št. 7, vojna pošta 220, ki bi kaj vedel o Boži Stipančiču, doma iz Varcar-Vakufa v Bosni, naj sporoči njegovi družini proti povrnitvi stroškov na naslov: Vjekoslav Stipančič, Varcar-Vakuf, Bosna.

Fotografsko stojalo iz železnih palic se je 17. t. m. popoldne izgubilo na Tržaki cesti, z Glinca do mitnice na Tržaki cesti. Najditelj se prosi, da je odda v prodajalni Uršula Ura na Glincah št. 68.

Zgubila je danes dopoldne na Vodnikovem trgu neka uboga služkinja ročno torbico, v kateri je bilo okoli 200 kron denarja, krušne karte itd. Pobralla je torbico neka gospodična, ki je po obrazu znana; da ne bo imela sitnosti, naj prinese denar na Tržaško cesto, gostilna pri »Kronu« ali pa na policijo.

Zatekel se je pred 14 dnevi lovski pes. Lastnik se prosi, da ga dobi nazaj pri Andreju Dovč, Stojice št. 36, Ježica.

Ukradena je bila sinoči med pol 6. in 6. uro na Sv. Petra cesti iz veže v I. nadstropju nova, zeleno pobarvana klop, kakršne so na pokopališču. Tatu v vojaški obleki so videli iti po Resljevi cesti, mimo glavnega kolodvora na Bleiweisovo cesto, kjer se je sled zgubil. Kdor bi kaj vedel o tem, se prosi, da naznani proti nagradi državni policiji.

Josip Verlič

ingovec in posestnik

Anica Verlič roj. Ovrčjak

poročena

Ljubljana dne 15. februarja 1919 Kranj